

REBEKA MATĚJCOVÁ / 29. 12. 2023

Žena za socialismu

Jak byla chápána emancipace v období socialismu a jaký je její přesah do současnosti? Práceschopná jednotka, tedy ideální žena, jak ji charakterizuje snímek *Více bytů*, je zobrazena v nejrůznějších pracovních činnostech, které by se mohly zdát jako čistě mužské, načež film reaguje a snaží se tuto domněnku dementovat. Zaměstnanost žen v socialistických zemích byla pro jejich emancipaci vnímána jako nutná.

První část audiovizuální eseje kombinuje původní snímek s útržky pasáží z knihy *Žena za socialismu* (Alena Wagnerová, 2017), čímž uvádí záběry do historického kontextu a demonstruje pozitiva a negativa, která ženě přinesl proces, mnohdy nekonzistentního, zrovnoprávnění a s ním spjaté svobodnější postavení v rodině a společnosti.

A jak se vidí tyto ženy zpětně? Skutečné výpovědi v druhé části eseje vycházející z projektu Paměť žen vytvářejí dialog mezi ideou a realitou. Snaží se zachytit, jak ženy skutečně v této době žily, jak samy sebe reflektovaly, a rozkrýt mnohé mýty, které jsou s pojmem socialistická žena spjaty. Úryvky rozhovorů s těmito představami místy souzní, jindy naopak přinášejí odlišný pohled na situaci, což je pro pochopení myšlenky emancipace v socialismu podstatné. Závěr eseje dotváří teze Pavly Frýdlové, spisovatelky a koordinátorky projektu Paměť žen.